

ADEM ZAPLLUZHA

KUMRITË PREJ DELTINE

Redaktor:
Skënder Zogaj

Recensent:
Skënder Zogaj

Lektor:
Veli Veliu

Ballina:
Afrim Shatku

KUMRITË PREJ DELTINE

ADEM ZAPLLUZHA

KUMRITË PREJ DELTINE

“TREND”
2016

Jeta e shpirttrave të argjilizuar

(Adem Zaplluzha: “Kumritë prej deltine”, poezi, sh.b. “TREND”, Prishtinë 2016)

Skënder Zagaj-Shkrimtarë

Fenomeni universal më reflektues i të gjitha aspiratave të të gjitha llojeve të gjallesave të planetit Tokë, është jeta që shenjëzon vijën më domethënëse ndërmjet hyjnore dhe njerëzore. Prandaj, është krejtësisht e arsyeshme që, përmbajtja dhe cilësia e jetës janë preokupimi i përhershëm njerëzor, deri në masën instinktive të ballafaqimit me faktorët rrethanorë, objektivë e subjektivë të natyrës. Në këtë ballafaqim ndodh ngjizja e ndjenjave, që janë zëdhënëse të gjendjes emocionale dhe reflektim i kushtëzuar i vullnetit të njeriut për ndryshimin e vetes dhe të rrethit jetësor. Në këtë plan ndjenjat e kanë fuqizuar mendjen njerëzore deri në absurd, aq sa, njeriu i shekullit 21, po shfaqet si pushtues i gjithësisë. Ky pretendim fantastik realizohet nëpërmjet ndjenjave, që janë energjia më e përsosur e ndërlidhjes komunikuese të njeriut me botën, në të cilin proces, pos të tjerash realizohet edhe krijimtaria artistike, që është vlerë superstrukturore.

Kësaj vlere superstrukture i dedikohet edhe vëllimi poetik “Kumritë prej deltine” të Adem Zaplluzhës, i cili poentën artistike e kërkon tek të menduarit filozofik për jetën e njeriut dhe për shoqërinë aktuale shqiptare, e cila e ka argjilizuar shpirtin njerëzor deri në masën e një absurdi të skajshëm, aq sa ky shpirt është i detyruar të gjej strehim te *“Kumritë prej deltine”!* Këtë dergjje e kanë poezitë e librit, që krahas veçantisë së tyre, kanë një ndërlidhje oponente të fuqishme me njëra tjetrën, dhe bashkërisht përbëjnë një strukturë poetike të pasur e të artikuluar mirë për kërkshërinë e lexuesve me formim të mirë letrar...

Cikli i parë: Kumitë prej deltine

Prekja e fenomenit jetë deri në tjetërsimin e saj, është fusha e aventurës krijuese të poetit Adem Zaplluzha, i cili thyen kodin e jetës normale, që inkarnohet në jetën e kumrive prej deltine, që është një veprim absurd, i vrazhdët dhe i panatyrshëm, por njëkohësisht i plotë kuptimtë për një qasje të re krijuese, që i rikthehet jetës në gjenezën e saj, tek krijimi i jetës nga dheu, pra i gatimit të njeriut nga deltina, që janë hipoteza kryesore mitologjike por edhe shkencore, sepse toka është nëna e ngjizjes së materies dhe e frymës jetësore. Është padyshim një gjetje e shkëlqyeshme e autorit Zaplluzha, që realizon një parabolë shumë të goditur figurative, përmes së cilës shenjëzon kërcënimin e përhershëm

të evolucionit të jashtëzakonshëm natyror të jetës, pra, ka të bëj me tjetërsimin e jetës që konsiderohet se shkon kah përsosmëria, mirëpo kjo përsosmëri del të jetë e kushtëzuar nga e padukshmja frymë e shenjtë, pa të cilin jeta njerëzore nuk do të kishte kurrfarë kuptimi.

Sugjerimi i autori është hipotetik por në kuptimin artistik është shumë reflektues sepse “Kumritë prej deltine” shtrohen si ide mbi ndërtuese, e cila provokon ndërgjegjen njerëzore dhe dinamizon potencën e gamës së ndjenjave shpirtërore të njeriut e të shoqërisë njerëzore, që të mund ta kuptojnë sa shumë kanë nevojë për afsh zemre dhe mendje ndritje. Pra, poeti Adem Zaplluzha, si dikur, rilindasi ynë i madh, Naim Frashëri, nga kraharori i bërë vrima-vrima nga tjetërsimi i “fluturimit të gjinkallës”, në një dhomë të ngulfatur nga lehja e natës, përpiqet që të ndez dritën e qiriut. Një tablo surrealistike në të cilën zhvillohet drama e një nate plotë herezi:

Jashtë fërshëllen murrani

Një shtrezë e mykur

Qante mes tavolinave

Dritat e neonit si për mahi

Ngritën dolli me vetminë

(fq.6)

Kështu niset protesta e autorit “për ligështinë e lagështisë së mureve” e cila apriori shfaqet

fuqiplotë në heshtjen e asgjësë së gjësendeve të shndërruara në hije, që fjalën e kanë bërë të shëmtuar, sepse, siç thekson shpirti kryengritës i poetit:

“... u klonuan fjalët / Nga dhëmballët e dyllta/ Dhe kundërmuese”(fq.7).

Në gjendje deliri, heshtja do të ishte dhurata më ngushëlluese, mirëpo, është e pamundur sepse ka ndodhur shpërfaqësimi i gjërave që kanë ndryshuar nga “Koha e vrarë që sillet vërdallë” dhe që me “kundërmimin si turshi lakre” vret shpirtin, që nuk mund ta ruaj qetësinë, derisa shfaqen pamjet shëmtuara:

***“Nëpër trotuare shoh skile të sëmura,
Njerëz me nga një shqisë të dëmtuar...” (fq.12)***

Ndërkohë që:

***“E zhveshur deri në asht
Me një shpirt nudo zvarritet dita...” (po aty)***

Dhe poeti gjithë dëshpërim tregon:

***“Qan edhe guri i vetmuar
Askush nuk ngre dolli me askënd
Çfarë brirësh paska kjo kohë
Që e shpon parzmën e tokës” (fq. 15)***

Shpirti i shqetësuar i Adem Zaplluzhës me një vëmendje të hollë dhe të ndjeshme, si rrallë ndonjë poet tjetër, kundron jetën e njeriut të ditëve tona dhe me ngashërim shfryen indinjatën e tij të thellë për tjetërsimin e qenies njerëzore:

“Një ditë ecim vertikalisht

Pastaj ditën tjetër si bretkosa

Marrim frymë horizontalisht

U ngjajmë zvarranikëve parahistorikë

Sa që na thyhen eshtrat e brinjëve.” (fq. 17)

Arsyen e këtij tjetërsimi autori e gjen te mungesa e atdheut, apo më saktë te atdheu që i ngjante kumrisë prej deltime, dhe duke qenë se kjo është një e vërtetë e saktë, poeti ironizon me të vërtetën e nocionit atdhe, që nuk është i njëjtë për të gjithë, përkundrazi, siç thotë populli, për dike është nënë e për dike njerë. Në këtë dalldisje frymëzimi, Adem Zaplluzha realizon poezinë “Atdheu im herë i ngjante kumrisë”, në të cilën kemi përshkrimin e shkëlqyeshëm:

“Atdheu im herë i ngjante kumrisë

E herë zebrës së plagosur

Një ditë fluturonte me tërë krenarinë

E tij të madhe

Kurse ditën tjetër dukej si hartë e grisur”(Fq. 20)

Në këtë odisejadë ndjenjash bota ka ndryshuar shumë, aq sa, kumritë janë shndërruar në deltinë,

mirëpo ende nuk është shuar imazhi i dikurshëm për to, që vazhdon të jetë i njëjti në mendjen dhe zemrën e zhuritur të poetit, i cili i rikthehet plot mallëngjim evokimit të së kaluarës, qytetit të lindjes, dhe pavarësisht që kumritë janë deltinizuar, poeti qëndron fuqiplotë dhe gjykon me optimizëm:

***“Paskam gabuar shumë
Gjërat nuk paskan ndryshuar
Në qytetin tim
Kumritë prej deltine
Gugatin mbi çatitë e rrënuara***

***Një grua e moshuar
I di emrat e të gjitha bucelave
Dhe të çezmave
Më mirë se çdo mbathtarë
I njej thundrat e kuajve...” (fq. 26)***

Cikli i dytë: Deri në fitore ecëm vertikalisht

Për poetin Zaplluzha ringjallja nuk është rikrijim, por është vazhdimësia gjenetike që i ngjan bulimit të filizave në trupin e një lisi të prerë, që për një kohë ka qëndruar nën dhe, e që pastaj prapë, në një pranverë të njomë, nga rrezet e ngrohta të diellit ringjallet dhe bëhet ai i dikurshmi. Ky është obsesioni krijues në gjithë poezitë e ciklit të dytë të librit “Kumritë prej deltine” që autori Adem Zaplluzha e titullon “Deri në fitore ecëm vertikalisht”.

Kemi të bëjmë me dallgën e re të ndjenjave të poetit, i cili kërkon të zbërthejë thellësinë e dramës jetësore të njeriut, ato thellësi të preokupimeve të fosforta që, me kalimin e kohës, kur njeriu mendon se janë tretur e harruar, befas fillojnë të rigjenerojnë dhe manifestojnë ringjallje në kuptimin e rikujtimit të përjetimeve. Këtë ringjallje autori e realizon me pasion të mirëfillte krijues, përmes kërkimit të ndryshimeve të ndodhura, që i përkasin kontinuitetit të ndodhive, ku realizohet drama e shqetësimeve të përbotshme gjithnjëzore. Përmes vargjeve të thjeshta por me fjalë të zgjedhura dhe maksimalisht në funksion të përmbajtjes, autori identifikohet me dramën e personazheve letrare që e pasqyron me zotërim të autoritetshëm, prandaj poeti është krye heroi, që ligjëron në veten e parë:

“Mbrëmë i pashë plakat e lagjes

I pashë të mbështetura

Mureve të lagështa

Për habi

Dukeshin si ikonat e vjetra.

Me hapa të rënda

Era shkelte mbi kalldrëmet e lagjes

Në këtë fillim të dimrit

Vetëm një lejlek e një qyqe

Kishin mbetur mbi çati” (fq.33)

Në botën e kujtimeve ku janë të strehuara përjetimet më ekstreme të formimit nën ndikimin e frymës së traditës plot me doke e zakone të lashta, por edhe nën ndikimin e ndërmjetësimeve të fuqishme të imponuara nga koha dhe rrethanat e caktuara, që kanë pasur qëllim frenim e shfaqjes së ndjenjave, autori është shumë i preokupuar në kërkimin e faktorëve me ndikim tjetërsues, që i shfaqen tek “Besëtytnitë tona pagane”, të cilat poeti Zaplluzha i demaskon rreptë:

***“Krijuan edhe perëndi të rrejshëm
Prej maceve dhe hudhrave të kalbura”. (fq.37)***

Ose:

***“Nga teneqet e ndryshkura
Bënim daulle
Dhe gjatë tërë kohës
I thërrisnim shirat” (fq.38)***

Në këtë plan janë një varg vjershash predikuese për ndërgjegjësimin e kujtesës historike me të bëmat e rëndësishme të së kaluarës ***“Mbi njëmijë vjet/ Nuk mejtën zërat e trilluara të zhurmave/ Dhe po aq vite/ Ecëm shtigjeve të heshtjes/ Ecëm për të mos u ndalur kurrë” (fq.61).***

Kërsërinë e lexuesit e ëmbëltojnë edhe përshkrimet e buta, të ngrohta, atraktive dhe ngacmuese, në kuptimin e komunikimit artistik, që ofrohet spontanisht, thjeshtë dhe bukur, si tek

vjersha “Deri në fund ecëm vertikalisht” ku kemi tablonë e bukur dhe optimiste:

“Pemët përkulen deri në tokë/ Gjethet marrin frymë si njerëzit/ Nëpër varre i lexojmë epitafet/ E ikonave që nuk e pranuan vdekjen... Ne besuam se u lindëm si pemët/ Nga shpirti i erës shkulëm/ Pezmin e furtunës/ Dhe sërish u ngritëm në këmbë...” (fq. 42)

Cikli i tretë: U pamë për të parën herë

Në pjesën e tretë të vëllimit kemi tufën e vjershave, të llojit që kritiku letrar Ramadan Musliu i ka quajtur - të strukturës unazore, ngase pjesët e veçanta, shumica sosh, lidhen mes veti, krijojnë strukturë mozaike përmes lidhjes dhe koherencës së mbështetur në lidhjen e tyre rrethore – ku porosia përmbyllëse e një poezie është iniciale për një ose më shumë nga poezitë vijuese. Pra, kemi të bëjmë me inkoherencën e brendshme, në kuadër të tërësisë tematike, që tek Adem Zaplluzha, siç e kemi theksuar në fillim të këtij shkrimi, jeta është lajtmotivi qendror në përballje me përjetimet dhe dilemat e shumta ekzistenciale, të cilat autori i strehon te metafora “Kumritë prej deltime”!

Autori nismën e hyjnizon sepse padyshim që është ekselente:

“Njëqind kalorës të gjelbër

Ishin këtu para meje

Secili prej tyre

Të gjuajtën me nga një mollë të artë” (fq. 71)

Mirëpo, pastaj ndodhin tronditjet shqetësuese që prodhojnë jetë-vuajtje të shumta sflitëse dhe me pasoja afatgjate:

“Aq shumë vrapuam atë natë

Sa që edhe pas njëqind vjetësh

S’po mund t’ia ndalim galopin furtunës” (fq 72)

Në këtë ekstazë ndjenjash njeriu ndjehet “Si një fëmijë i braktisur” prej të cilit heqin dorë edhe gjinkallat, të cilat i zë gjumi, prandaj poeti ngre dilemën “A mund të jetë kështu vdekja”, dhe gjegjet: **“Njerëzit nuk vdesin asnjëherë/ Prej një gjendjeje si iluzioni/ Kalojnë në një gjendje tjetër...”** (fq. 78).

Me ndikim të ndjeshëm përmbajtjesor dhe artistik në këtë cikël janë edhe poezitë: “Patat e egra s’duken askund”, “Një boshllëk i padëgjuar”, “Ulesha nen hijen e blirit”, “Nga cilado anë që frynte era”, “Sa shumë u ngjajnë stinëve” etj., që na japin të drejtën të konstatojmë se, ky është një libër me vlera të qëndrueshme poetike.

Cikli i parë

Kumritë prej deltine

BRENDA DHOMËS DËGJOHEJ LEHJA E NATËS

Jashtë fërshëllen murrhani
Një shtrezë e mykur
Qante mes tavolinave
Dritat e neonit
Ngritën dolli me vetminë

Një tablo surrealistë
Pandërprerë zgërdheshej
Zgërdheshej
Me një karikaturë lakurige
Brenda dhomës dëgjohej lehja e natës
Sa ishte i gjymtë portreti i shëmtuar i fjalës

Më duket se atë çast kishte zbritur sterra
Ose nuk ishte asgjë për të cilin
Do shkruaja vetëm një fjalë
Ti ishe një hije e zverdhur
Që paloseshe si nusja në gjerdek

Por çdo gjë u shndërrua në heshtje
Heshte edhe ylli im polar
Një fjalë e shëmtuar
Dhe një copë druri akoma më i shëmtuar
Ngritën dolli
Për ligështinë e lagështisë së mureve

ÇFARË TË BËJË ME DUART E TUA

Sa shpejt u klonuan fjalët
Nga dhëmballët e dyllta
Dhe kundërmuese
Si një spinë e kalbur këputet gjuha
Këputen meteorët si pemët e kalbura

Të thashë largohu nga kjo lojë
Por ty t'u kishte gurëzuar shpirti
Ishte gurëzuar aq shumë
Sa që nga xhelozia u plandose
Pranë sëmundjes tënde të keqe

Çfarë të bëjë me patologjinë tënde
Ku t'i vari këto pak fjalë që mi the
Por aq ishin të rënda
Sa që s'pata takat t'i barti
Si ti mëkatet e tua

Ndoshta ishte mëkati yt i sëmurë
Ose i imi
Mbase ti ishe
Vetë mëkat i mëkatit
Por gjithsesi ishte diçka e pashpjegueshme
Mes mëkatit dhe kryqit tënd të dyshimtë

PËRRETH TAVOLINAVE TË DEHURA

Si rrapëllimën e teneqesë së ndryshkur
Dëgjova zërin tënd
Kakarisja e natës s'pushonte
Ethet e dehura si asnjëherë më parë
Ia shëmtuan rropullitë celularit

Përreth tavolinave të dehura
Grumbuj zogjsh të lagur në shi
Vera e prishur
Kundërmonte si turshi lakre
Muret tërë trishtim
Vidhnin rropullitë e një këndesi të infektuar

Jashtë mureve të dhomës
Dëgjohej gjëma e veriut
Nesër burrat e lagjes do i grithin fytyrat
Kurse ti si një këndes i zgërlaqur
Ende qëndron i përhumur
Mbi plehun e fjalëve të tua të pa përtypura

Ishe dhe je si gjithmonë
Gjaku im i prishur
Ky det i çmendur i kësaj nate
Me lopata prej mjegulle
Llamburit si i babëzitur
Llamburit nëpër motet e ligshita të fëmijërisë

NJË KOHË E VRARË SILLET VËRDALLË

Si një kryq i braktisur
Shtrihet nëpër varret e vithisura
Pa emër
Nam e nishan
Një etje e lashtë njeriu
Rrokulliset rrugëve të vrara kaherë

Nuk dua ta kujtoj harresën
Atë nocion të kohës
Mjegullat dhe pluhuri i verdhë
Mbetën peng
Mbetën si sisa e një gruaje
Nëpër muranat e lashtësisë

Sa herë erdhën po aq herë edhe ikën
Nga ky truall kalorësit e mallkimit
Furtuna i la eshtrat peng
I la peng shalat dhe kuajt e plagosur
Sa që ende sot
Hingëllon fushëbeteja e trishtimit

Nëpër lagje të braktisura
Dëgjohen lehje qensh
S'ndalen as mjaullimat e maceve
Një kohë e vrarë sillet vërdallë
Kurse një tjetër kohë
Më e egër se bisha e sëmurë
Me padurim pret të kthehet
Për ta shuar mallin e së keqes

KALOJNË ME FYTYRA TË SHËMTUARA

Nëpër trotuare shoh skile të sëmura
Njerëz me nga një shqisë të dëmtuar
Ecin mes kolonadave
Parakalojnë zogjtë e sëmurë të një kohe

Procesion pas procesioni
Ecin njerëzit duke i reklamuar gjymtyrët
Kalojnë me fytyra të shëmtuara
Kalojnë maskat e thyera të një maskarade

I zhveshur deri në asht
Me një shpirt nudo zvarritet dita
Pas hapave të saja të ndryshkëta
Si kujtesa përbirohet ëndrra e përgjumur

Çdo gjë sonte ishte lakuriqe
Sa shumë i ngjanin gjërat fjalëve të tua
Ngjanin aq shumë sa që
Nuk të dallova ty nga asnjë e keqe

EMRI I CILIT GUR NGA KËTO VARRE

Lejleku i plagosur
Mbi një oxhak të vetmuar
Shikonte në një mënyrë të pakuptimtë
Nocionin e një largësie
Shikonte në shpatullën e këndesit
Ardhmërinë e cila s'dukej askund

Pas shpine
Po ndizen disa lloje zjarresh
Njerëzit pashpresë
Kishin harruar nocionin e bashkëjetesës
Rrugëve pa asnjë dalje
I ngjanin tunelit të verbër
Pa dritë si në fillim po ashtu edhe në fund

Në anën tjetër të Lumëbardhit
Me qindra ditë e javë
Nuk kishte rënë asnjë pikë shiu
Pjesa tjetër e qytetit
Vuante nga ethet e zeza
Morti ishte ngjizur me eshtrat e njerëzve

Varmihësit e gjymtuar
S'dinin shkrim lexim në asnjë gjuhë
Kush mund t'i lexojë këto epitafe të lashta
Emri i cilit gur nga këto varre
Nesër do vendoset diku në ndonjë mur

NËPËR RRUGË SHOH NJERËZ

Zogjtë paskan mbetur vetëm
Shkretim pendlash
Noton hapësirës blu
Në horizont vajton një varr pa kryq

Qan edhe guri i vetmuar
Askush nuk ngre dolli me askënd
Çfarë brirësh të ashpra paska kjo kohë
Që po e shpon parzmën e tokës

Nëpër rrugë shoh njerëz
Me nga një trastë në shpinë
Sa është e rëndë barra e pikëllimit

Nga të katër anët e dynjasë
Vijnë e shkojnë zogj të nakatosur
Fluturojnë plot shpresë
E kthehen të plagosur në shpirt

DIMRI SIVJET KA NJË TJETËR PAMJE

Si divi i njëmijë e një netëve
Tashmë jemi mbyllur në një shishe
Shikojmë thellësinë e detit
Në grushtet e erës
Zgërdheshet rëra e mykur

Thellë ndjejmë metamorfozën e dhembjes
Peshqit na përkundin
Si përherë në djepin e trishtimit
Një mjellmë e zezë
Thur rrjetin e merimangës

Nëpër zgërbonja lisash
S'ndalen erërat e çmenduara
Në kafkat e rrapeve fërshëllen veriu
Dimri sivjet ka një tjetër pamje
Tamam duket si ariu i tërbuar polar

E HERË U NGJANË METEORËVE

Një ditë ecim vertikalisht
Kurse ditën tjetër si bretkosa
Marrim frymë horizontalisht
U ngjajmë zvarranikëve parahistorikë
Sa që na thyhen eshtrat e brinjëve

Të nesërmen domosdo
Presim një tjetër stinë më të mirë
Cila do qoftë mirë se ardhtë
Në lëkurën tonë të regjur
Duam ta ndjejmë ndërrimin e moteve

Kur afrohet mbrëmja
I këpusim gjethet e njoma
Të pjergullës së verdhë
Nga nerenxa shtrydhim lotin e rrënjëve
Qeshim si të babëzitur deri në mëngjes

Dikur vonë kah agullima
Shikojmë në heshtje lindjen e diellit
Herë na duket si kalorësit e apokalipsit
E herë u ngjanë meteorëve
Pa asnjë shenjë drite në brendinë e tij

I TILLË ISHE GJITHMONË

Vonë kuptova se ti në murin e pikëllimit
I kërkon mëkatet e tua
I kërkon ato të bëma
Që nuk i përkasin asnjë njeriu

Por çfarë të bëjmë
Njerëzit lindin tepër të uritur
Nuk ngopet syri i zbrazët
Nuk ngopet as me një grusht dhe

I tillë ishe gjithmonë
Po ashtu do jesh edhe nesër
Sa shumë dallojmë nga njëri - tjetri
Sa që asnjëri nuk e njih vetveten

Kur isha i uritur ti i gjuaje kafshatat
Në kontejnerin e shpirtit tënd
Kurse kur isha i ngopur
Nga xhelozia
Qëndroje pranë drurit të pikëllimit

SHPIRTI I BALSAMOSUR I ERËS

Gur i shpuar
A zgërbonjë lisi i tejshpuar
Me nëntë plagët e Gjergjit dergjet atdheu
Furtunë e sflitur a degë e thyer
Shpirti i balsamosur i erës

Nën flamujt e trishtimit
Një merimangë e zezë endte hartën e grisur
Hingëllimë kuajsh në log të mejdanit
Bejlegu i papërfunduar në horizont
Merr frymë si i sëmuri i Bosforit

Aq të mëdha ishin etjet
Sa që gjelbërimi
Ka kohë që është tharë
Asnjë fluturim i kumrive
Nuk duket mbi kopshtet e djegura

Qenkan tharë rrënjët e shkultura
Të pjergullave të kuqe
Në sëmundje e zezë
Rritet dhe lëshon shtat
Në imazhet e verdha të imagjinatës

ATDHEU IM HERË I NGJANTE KUMRISË

Gjërat që na dukeshin si atdheu
Ishin mashtrime optike
Nga bebëzat e rritura shikonim
Përtej pasqyrës së sëmurë
Se si lëngonte deti i tërbuar i kujtesës

Atdheu im herë i ngjante kumrisë
E herë zebrës së plagosur
Një ditë fluturonte me tërë krenarinë
E tij të madhe
Kurse ditën tjetër dukej si hartë e grisur

Nuk krahasohej me asgjë
As me vetveten
Nocioni atdhe për ne ishte vetëm një kujtim
Kurse ne si drurët halor
Rriteshim në furtunën e jetës

Atdheu mollë e ndaluar
Që rritej në shtatë kopshte
Rritej e ne e shikonim me tejqyrë
Shikonim se si ja rrjepin të huajt lëkurën
E arnuar nga luftërat e pandërprera

Prishtinë, 1 janar 2016

MBRËMJA ATË NATË ISHTE LAJKATARE

Me qindra herë
Desha të fshihem nën gjuhën time
T'i harroj dhembjet që shpojnë gurin
Por secilën herë mbërrija
Deri te portat e mbyllura

Një ditë i fsheha duart
Kurse ditën tjetër fjalët nën tehun e thikës
Lulet qanin si foshnjat
Qanin edhe pemët e ngrira në kopsht
Por thika e topitur ngulej e ngulej në asht

Kur desha të dukem pakëz më ndryshe
I ndërrova qindra pasqyra
Por secila prej tyre i ngjante thikës
Dhe tehut të fshehur nën gjuhë
Mbrëmja atë natë ishte lajkatare

Luante edhe sterra me duart e erës
Asgjë nuk qëndronte në vendin e vet
Aq shumë kishin ndryshua gjërat pranë nesh
Sa që nuk ishim në gjendje t'i dallojmë
Gjymtyrët tona mes degëve lakurique

DËGJONIM EDHE MJAULLIMAT E MACEVE

Ju thashë se te nënkresa e djersitur
I fshehëm ëndrrat
Fjalët e thëna dhe ato të pathëna
Fshehëm çdo gjë
Çfarë mund të fshihej mes viteve

Ishin motet e dimrave të acarta
Ngrihej gjaku në damar
Tkurreshin drurët në mal
Për një ëndërr të mirë
Si kokrra e bostanit fluturonte koka

Por ne ëndërronim pranverën
E si mos të ëndërrojmë kur jetonim në dimër
Acari na i verbonte sytë
Nëpër qoshet e çative të rrënuara
Dëgjoheshin vetëm këlthitjet e ullukëve

Dëgjonim edhe mjaullimat e maceve
Dhe palljet e stinëve
Dimrat ishin të bardhë
Por për dallim nga bardhësia acari dukej
Si një qiri që ndizej e nuk bënte dritë

NGJAJNË ME LAJMËTARËT E ERRËSIRËS

Nuk më kujtohet
Athua vallë nën maskat
E zeza
Mund të fshihej ndonjë fytyrë njeriu
Por gjithsesi ato ishin maska

Njëherë pashë se nën tehun
E thikës së ndryshkur
Çmendurisht luante era
Luante lojën e bixhozit të lashtë
Ku përherë fituesit ishin xhandarët

Netët ishin të pafundme
Të gjata
Si zinxhirët e robërisë
Kurse loja e zezë vazhdonte
Vazhdonte
Që të mos përfundoj asnjëherë

Ende qenka dimër
Mbi çatitë e rrënuara s'duken lejlekët
Patat e zeza si përherë
Ngjajnë me lajmëtarët e errësirës
Orë e çast fluturojnë
Fluturojnë monopateve të kujtesës

PASQYRA E THYER NË QINDRA CIFLA

Të gjitha gjërat sonte
Paskan rënë në qetësi
Taketukja e pikëlluar
Po i përngjanë hinores sime

Vazoja me lule të venitura
Tani më duket si natyra e vdekur
Pranë tavolinës së vjetër si njeriu qëndron
Një kornizë me një pikturë moderne

Pasqyra e thyer në qindra cifla
Përjeton orgazmën e fundit
Në qoshe të dhomës një dritë imagjinare
Herë kyçet e herë shkyçet si frymëmarrja

LUTEJ PËR KTHIMIN E ANIJEVE

Mbrëmë i kyça të gjitha yjet
Vetëm mendimet e shkyçura
Qëndrojnë pezull
Qëndrojnë mbi kujtesën e erës

Një kohë të gjatë
Fërshëllente nata një melodi të harruar
Moli në lima u lutej perëndive
U lutej për kthimin e anijeve

Në shpirtin e sterrës
Ishin fundosur njerëzit
Fluturat prej druri
Digjeshin pranë qiriut të shkyçur

Një heshtje vdekjeprurëse
Notonte në pellgun e pafund të kujtesës
Zogjtë e shtangur nga acari
Fluturuan në drejtim të qiellit sterrë

KUMRITË PREJ DELTINE

Paskam gabuar shumë
Gjërat s'paskan ndryshuar
Në qytetin tim
Kumritë prej deltine
Gugatin mbi çatitë e rrënuara

Një grua e moshuar
I di emrat e të gjitha bucelave
Dhe të çezmave
Më mirë se çdo mbathtarë
I njeh thundrat e kuajve

Me qindra e qindra qeska najloni
Me flokë njerëzish
Qëndrojnë mbushur në një qoshe
Aq mirë e njohin berberët
Sa s'humbin asnjë fije floku

E njohin edhe zejtarët e tjerë
Secili si reliktet e lashta
I fshehin pendlat e kumrive të plagosura
Me xhelozi i fshehin
Për ëndrrën e zonjës së moshuar

PËRMENDORET DUKEN TË NGROHTA

Kur patëm mbërri në cak
Përroi i egër më nuk dukej
S' dukej asnjë fërkem kali
Kishin ikur edhe zogjtë e fundit
Vetëm duart e erës na mbetën peng

Mbase ishte atë vit e tërë stina dimër
Nuk kishte çelur asnjë lule
Te kumbullat e egra
Një zog i çuditshëm pa pendla
Qëndronte nudo mbi degët e kujtesës

Më parë asnjëherë nuk kishte dimër
Në qytetin tim
Gjithmonë lejlekët pushonin
Nën urat e drunjta të Lumëbardhit
Duke bashkëjetuar me kumritë prej deltime

Por këtu vetëm paskan ndryshuar stinët
Po ashtu edhe njerëzit
Përmendoret duken të ngrohta
U buzëqeshin kalimtarëve
Dhe zogjve që fluturojnë majave të Sharrit

NJË MIZË E MËRZITSHME

Asgjë tjetër nuk shoh
Përpos ajrit të shpuar me plumba
Dyert dhe dritaret e mbyllura
Kaherë nuk janë hapur
Në këtë qytet fantazmë
Jetojnë hijet

Kalimtarët ngjajnë me gazetatat e grisura
Njerëzit nëpër xhepat e shqyer
Kërkojnë qetësinë e humbur
Zërat këtu janë aq të zhurmshëm
Sa që shpojnë timpanin e ajrit

Vetëm gurgullima e ujit të kristaltë
Mund t'i bashkohet shushurimës
Së gjetheve
Një mizë e mërzitshme
Në majën e një plepi shumëvjeçar
Kishte harruar zëzëllimën e ditës

ERDHËN EDHE DISA STINË TË TJERA

Fjalët dhe parathëniet e gjymtyrëve
Bisedonin me ledhat e historisë
Një kalë e egër dhe flamuri i luftës
Kishin mbetur peng
Në arenën e përgjakur

Njerëzit ecnin rrugëve
Ecnin si somnambul të dehur
Perëndit pranë faltoreve
U ngjanin hijeve të lagjes
Të cilat dukeshin të papërgjegjshme

Nëpër bulevardet e qytetit
Një kohë të gjatë s'ishin hapur dyert
S'dihej se kush banonte brenda
Vetëm drynat e ndryshkur nga jashtë
Dukeshin qëllimisht të gëzuar

Erdhën edhe disa stinë të tjera
Pranvera nuk i njihte verën
E as vjeshta dimrin
Kjo përzierje motesh sivjet dukej
Ndoshta s'ishte as egër e as grurë

ISHTË PA SHIJË DHE FORMË

S'qëndronin në kodër
Por as nuk ishim në gjysmë të rrugës
Qyteti dukej si një zog pa pendla
Nga kjo perspektivë
Çdo gjë e kishte humbur formën e saj

Dritaret dhe portat e mbyllura
Na dukeshin si katërkëndësja të çrregullta
Lagjet u ngjanin litarëve
Me qindra dredha
Dukeshin edhe drurët halorë

Çdo gjë nga kjo perspektivë zogu
Ishte pa shijë dhe formë
Pemët nuk ngjanin asgjëje
Ndoshta mund t'i krahasonim
Me gjelbërimin e vjeshtës së fishkur

Shtëpitë përdhese dukeshin
Si tufa delesh të murrme në kullosë
Kurse njerëzit nga frika
Nuk i kishin veshur palltot e dimrit
E acari kafshonte edhe gurin e ngrirë

NJË KËNDES I EGËR MBI TRA

Për habi

Ai njeri shikonte qiellin

Disi në mënyrë habitore

Thua se kurrë nuk kishte parë diell

I shikonte edhe pemët në kopsht

Si dhe shtrezën

Dhe flokët e saja të thinjura

Shikonte duke ecur pas saj

Kurse nata e vonuar dëneste

S'dihej se kur do të mbërrinte mëngjesi

Një këndes i egër mbi tra

Kërcente vetëm në një këmbë

Më duket se këmbën tjetër

E kishte thyer në trarët e fqinjëve

Por gjithsesi ky gjel dinak

Kishte vetëm një këmbë

Kështu që mëngjeset i prite

Mbi trarin e fjetur të lagjes

Shpeshherë prite pa vënë gjumë në sy

Ose flinte pasi që zgjohej i tërë qyteti

Cikli i dytë

Deri në fitore ecëm vertikalisht

GJUMIN E KUJT MUND TA SHQETËSOJNË

Mbrëmë i pashë plakat e lagjes
I pashë të mbështetura
Mureve të lagështa
Për habi
Dukeshin si ikonat e grisura

Me hapa të rënda
Era shkelte mbi kalldrëmet e lagjes
Në këtë fillim të dimrit
Vetëm një lejlek e një qyqë
Kishin mbetur mbi çati

Ikonat e gjalla
Shikonin se si kalimtarët
S'interesoreshin për asgjë
I shkelnin kukullat mbi trotuare
Derisa shëtitorja kotej në qetësi

Pranë një kontejneri të vjetër
Gjumi i njërit
I ngjante gjumit të ariut të Sharit
Afër një rrapi
Dëgjohej gërrhitjeje drurësh

Atë ditë flinin edhe urat
Sipas besëtytnive të vjetra
Netëve të vona s'kalohet mbi to
Thonë se nuk dihet
Gjumin e kujt mund ta shqetësojnë

NË LOTIN E LUMËBARDHIT

Mëngjeseve herët
Në lotin e Lumëbardhit
Plakat i lajnë sytë
Ndoshta i lajnë edhe mëkatet
Por gjithsesi
Për çdo mëngjes
Pa kënduar gjelat e parë
Në brigjet e Lumëbardhit
Plakat dhe ikonat
Vallëzojnë një valle të lashtë pagane

KURRË NUK MUND TË HARROJ

Më kujtohet si sot
Më kujtohet kur isha fëmijë
Nëpër qepenat e lagjes së kazanxhinjve
Gjatë gjithë kohës vareshin tufa hudhrash

Askush nuk dinte përse shërbejnë
Hudhurat dhe shpatullat e këndesave
Por njerëzit nga një frikë e padukshme
Më shumë i besonin besëtytnisë

Kurrë nuk mund të harroj
Kur nga disa qepena i këputa ca kokrra
Dhe atë natë për një festë pagane
Shijuam çervishin më të shijshëm në jetë

SA NA DUKESHIN QESHARAKE

Pleqtë na mësonin
Sesi duhet t'i ndjekim macet
Na thoshin
Po që se kalojnë para nesh
Do na përcjellë një ters atë ditë

E ne u besonim fjalëve të kota
Mbase as që guxonim
Të mendonim ndryshe
Të tilla ishin kohërat
Na pengonin edhe macet e zgërlaqura

Përsëritnin përherë
Se duhet tu ngjajmë atyre
Në të kundërtën
Do na e pinte e zeza
Kurse ne nuk dinim asgjë për të bardhën

Kur i mësuam lojërat e tyre
Sa na dukeshin qesharake
Ndoshta e gjithë kjo ishte nga frika
Krijuan edhe perëndi të rrejshme
Prej maceve dhe hudhrave të kalbura

PËR BESËTYTNITË TONA PAGANE

Nga teneqet e ndryshkura
I punonim daullet
Dhe gjatë tërë kohës
Thërrisnim të reshurat

Ngjante që ndonjëherë vinin
Por në të shumtën e rasteve
Vonoheshin me muaj
Kurse arat tona çaheshin nga etja

Kur binin shumë të reshura
Na mësuam se si t'i ndalim
Vendosnim një sëpatë pingul në tokë
Që të prehen pikat shiut

Kështu na mësuam të besojmë
T'i thërrasim dhe t'i përzëmë të reshurat
Derisa kuptuam të kundërtën
Për besëtytnitë tona pagane

KUR I TËRË FSHATI FLINTE

Tani mu kujtua kur thoshin plakat
Duhet prerë pula
E cila këndon si gjeli
Se përndryshe sjellë vdekje në shtëpi

Kështu që pulat ndoshta këndonin
Kur i tërë fshati flinte
Se përndryshe
S'do mbetej asnjë këndes në botë

PËR T'I NDEZUR ZJARRET E REJA

Kur na harxhohej vajguri në shtëpi
Netëve të vona dilnim nëpër varre
I kërkonin eshtrat e të vdekurve
Sado pak të na ndriçojnë sterrën

Atdheu ishte i zhveshur
Pa opinga e xhamadan hyri në histori
Parakaloi ledhave të saja
Me brinjë dhe këmbë të përgjakur

Në udhë i dolën çakajtë
S' reshtën as hajdutët asnjëherë
Kjo tokë herë e gjunjëzuar
E herë kryelartë depërtoi nëpër histori

Kur na u harxhuan plumbat
Nga eshtrat tona krijuam barotin
Dhe u shndërruam në bedena
Për t'i ndezur zjarret e reja

KURSE PËR TË VDEKURIT

Si sot më kujtohet
Kur nëpër dritaret e vogla të mureve
Për çdo mbrëmje ndiznin nga një qiri
Ndiznin deri vonë në mëngjes
Dhe na thoshin pleqtë
Se u bëjnë dritë të vdekurve

Ne ose besonim
Ose bëheshim kinse u besojmë
Atyre fjalëve boshe
Kushërinjtë nuk e donin njëri - tjetrin
Kurse tërë atë dashuri
Kinse ua dedikonin të vdekurve

Si sot më kujtohen
Këto vragë të besëtytnisë
Për një fjalë goje
Shkonte dëm njeriu
Kurse për të vdekurit
Për çdo natë ndiznim për shpirt
Nga një qiri prej dylli të verdhë

Prishtinë, 2 janar 2016

DERI NË FITORE ECËM VERTIKALISHT

Në çastin kur me gishtet skelet të erës
Prekim prejardhjen e frymëmarrjes
Nën këmbët tona
Ndjejmë drithërimën e gjelbërimit

Pemët përkulen deri në tokë
Gjethet marrin frymë si njerëzit
Nëpër varre i lexojmë epitafet
E ikonave që nuk e pranuan vdekjen

Ne besuam se u lindëm si pemët
Nga shpirti i erës shkulëm
Pezmin e furtunës
Dhe sërish u ngritëm në këmbë

Herë me arkivol prej dërrasave të shimshirit
E herë me një pashnik të dhirtë i varrosëm
I varroshim lisat
Por kurrë nuk e pranuan vdekjen

Ata që e pranojnë vdekjen
Që në fillim janë statuja të vdekura
Ne nuk ëndërruam asnjëherë
Deri në fitore ecëm vertikalisht

KY JORGAN QË PO I NGJAN
NJË HARTE

Ky jorgan që po i ngjan një harte
Të shpuar me plumba
Është kafshuar prej molave
Me shumë mund i përballoi
Ingranazhet e kohës

Më duket se i ka përjetuar
Disa luftëra
Atë të parën botërore
Po ashtu edhe luftën e dytë
Dhe çdoherë merrte nga shtatë plagë

Por secilën herë kishte fuqi titanike
Sa ora shërohej
Në luftën e fundit të Kosovës
Vazhdonte misionin e ngrohjes së eshtrave
Më duket se mola përfundoi punën e saj
Sa që një ditë do e dërgoj në muze

GJËRAT QË BREDHIN RRUGËVE

Asnjëherë gjërat e njëjta
Nuk shoh në të njëjtën mënyrë
Dhe vend
Sa herë që i shikoj
Ndryshojnë për nga forma
Herë duken katrore
E herë të rrumbullakëta

Këto forma në asnjë hapësirë
Nuk zënë vend
Lëvizin si ajri i ndotur i qytetit
Hynë nëpër dhomat e fjetjes
Dhe të nesërmen
Dalin në rrugë
Me të brendshmet e tyre qesharake

Një ditë zbresin prej dritareve
Kurse tjetrën ditë
Si fluturat e plagosura
Fluturojnë nga ballkonet
Gjëra të zbrazëta pa shije dhe formë
Bredhin rrugëve
Bredhin si somnambulët e natës

MBISUNDON HAPËSIRËN E ZBRAZËT

I mbyllim dritaret
Mbyllim edhe dhomën në ëndrrën e saj
Një zëzëllimë mize
Si një aeroplan bombardues
I degradon shqisat e të dëgjuarit

Askund nuk duket askush
Vetëm hija e jote
Mbisundon hapësirën e zbrazët
Nëpër raftet e librave
Personazhet e romaneve i ka zënë gjumi
Flenë edhe parmakët e dritareve

Një qetësi e llahtarshme
Llamburit nëpër kujtesën time
Çdo gjë po më mungon sonte
Mungoj edhe unë në vetveten time
Ullukët e metaltë të çative
Nëpër lagje këndojnë
Një serenatë të vjetër prej shiu

AS ZËRI I DHEUT S'DËGJOHET

1.

Ku të të kërkuj Kosovë
Më ke humbur mes gishtave të thyera
As zëri i dheut s'dëgjohet
Kjo gjëmë mbi gjëma nënash
Po i shurdhon drurët halor

Mbrëmë ishte një natë e shthurur
Vraponin kuajt e egër
Vraponin egërsisht
Nëpër mendjen time
Kalorësit e çmendur të apokalipsit

Kurse ti moj nënë në dy gjunjë
I luteshe perëndive dardan
Diku këlthiste një foshnje
Dhunuar prej hordhive
E diku tjetër dëneste një nënë

Kosovë çfarë poeme të shkruaj sonte
Nëpër damarët e kujtesës
Po i dëgjoj daullet e kushtrimit
Kosovë e vrarë dhe e plagosur
Shatë here në bejlegun e tradhtisë

2.

Ne po ngufatemi nga vetëlavdërimi
Deri në ekzaltim
Po e lozim vallen e tradhtisë
Ku mbetën trimat e tu
Nëpër të cilat legjenda mbollën farën e keqe

Je katandisur deri në zhdukje
Kjo tokë martire sonte për herë të parë
Po më duket e huaja
I huaj jam edhe unë
Në asnjë kohë nuk e njoh vetveten

Këto duar më nuk janë të mia
Nuk janë të mia as sytë e mi
Çfarë të bëjë sonte
Me dhembjen time të pashëruar
Që si zjarri më gufon në gji

3.

Nëpër rrugë e xhade të shkretuar
Takoј ushtarë dezertorë
Të ikur nga betejat dhe vetvetja
Prostituta të të gjitha kombeve
Kosovë e katandisur deri në vdekje

Mbama dorën sonte pak
Mbama derisa bie në gjunjë
Kjo dhembje alegorike
Për herë të parë po i thyen
Qepenat e kalldrëmeve

Prekma ballin e rrudhosur
Plagët që kullojnë trishtim
Kosovë moj zemër e plagosur
Nëpër ledhat e historisë
Kurrë pa qenë e ngopur

4

Nuk jam historian
Mbase jam thjeshtë një qytetar i harruar
Aty këtu shënoj ndonjë kronikë
Për fatet e pemëve
Si dhe për ndonjë nënë të dhunuar

Kosovë plaga ime e hapur
Dhembja e cila kullon çdo ditë
Më mbani për dore o njerëz
Më mbani sa më fort
Se do shemben si ndonjë kala e rrënuar

Ju thashë më mbani o njerëz
Paskam mbetur
Si një dru i djegur në hapësirë
Kjo dhembje për atdheun
Ka kohë që më shembi për toke
Liria pa gdhirë

5.

Unë i njoh brigjet e Drinit
Jam rritë me britmat e dallgëve
Sa herë që ulërinte mbamendja
Vdiste nga një njeri i mirë

Vdiste sepse atdheu kërkonte flijim
E ti sot as nuk gjëmon
As nuk të ndihen piskamat
Vetëm një dhembje e ngufatur
Nga lisat si plaga çurgon

Më duket se të janë tkurrur brigjet
Për çdo ditë po zvogëlohet atdheu
Si uji i shenjtë nga shtambat e thyera
Derdhen shkëmbinjtë e një krenarie

Nëno paskam harruar edhe vajin e drurëve
Të lutem më mëso
Se si ta grithi fytyrën sonte
Dua të dënesi derisa më shteren sytë

6.

Nuk ka njeri që mund t'i shëroj
Plagët e hidhura nga të cilat lëngon Kosova
Ëndrrat i kemi hedhur pas shpine
Kurse zhgjëndrrat e pështymë në çdo kohë

Ka njerëz që flenë si të vdekurit
E disa të tjerë nuk i zë gjumi
As këndesat më kryengritës të fshatit
S'janë në gjendje ta zgjojnë ditën

Kosovë moj nuse krenare
Zgjohu nga gjumi i letargjisë
Zgjohu sa nuk t'i kanë gropuar sytë
Në rrjetin e merimangës lukunitë e zeza

7

Zërin e kujt dëgjova mbrëmë
Mos erdhi Leka ose Skënderbeu
Mbase ti dënesje moj nënë
Sa që nga lotët e tu si krija në ujë
Shkrihej e drobitej dheu

Një dorë e uruar më zgjoi nga gjumi
Më trandi për tokë si lirin kur i bie rrufeja
Nga fytyra e qiellit shndrinin yjet
Mbi tokën dardane
Si dashuria pjalmonte hareja

Djemuria si dragonjtë e legjendave
Dolën maleve
Kosova si kurrë më parë ndihej krenare
Ja kështu dukej atdheu im
Kur i ra armikut me zjarr e shkrepimë

NË BALLË U PRINTE I MADHI ADEM

Mbi qilimin e kafshuar nga molat
I hapa letrat
I hapa hartat e të gjitha kohërave
I shpalosa edhe kujtimet

Nga rafti i vjetër
Zbrita disa lloje librash
Të grisura nga barbarët
Dhe të shqyera nga koha

Në anën e djathë të tavolinës
Vendosa Mesharin
Kurse në anën e majtë
Historinë e Skënderbeut

Nëpër dhomën e djersitur
Ndjeva trokun e kuajve të luftës
Dhe zërin kumbues të Lekës
Përjetova shijen e vdekjes dhe erën e gjakut

Dritaret u hapën krah më krah
Papandehur hynë në dhomën time
Hynë me radhë legjendat e kohërave
Në ballë u printe i Madhi Adem

NËPËR QYTET VALLËZOJNË

Kolliten njerëzit
Kolliten edhe pemët në kopsht
Rosat e egra
Sivjet nuk e pritën as vjeshtën

Ikën disi pa paralajmërim
Nëpër çati s'duken lejlekët
Ky dimër i bardhë
Zbriti një vjet para kohe

Mbase çdo ditë këtu është dimër
Pastruesit e rrugëve në grevë urie
Kurse nëpër qytet vallëzojnë
Kontejnerët e zbrazur

DYNDJET E ZOGJËVE SHTEGTARË

Nëse i humbi duart
Si mund ta mbaj flamurin e betejës
Kjo lojë e lashtë e pantomimës
Me gjasë
Qenka përzier
Me amalgamën e pasqyrës

Më ndjeni miqtë e mi
Më ndjeni për këtë dhembje
Gjymtyrët i lashë te lisat
Të çelin lule të reja për lirinë
Ta çelin ardhmërinë
Nëpër zgërbonja betejash të plagosura

Sa e sa herë i përjetuam
Dyndjet e zogjve shtegtarë
Përjetuam si në skëterrë
Gjuhët e thikave të topitura
Por ecjet i kishim të pastra
Dhe mbërrimë në cak para agimit

NA U DESHTË TË ZGJOHET FORCA E JONË TITANIKE

Kjo lëkurë e tokës
Mbështjellë është me shtatë
Lloj dhembjesh e dënesash
Cila nënë i ndjeu në zhgëndërr
Shtërzimet e atdheut të plagosur

Nëpër të gjitha hartat e dynjasë
I kërkua fashat
Deshëm t'i lidhim plagët
E Gjergjit tonë
T'i lidhim në shtatin e plagosur të atdheut

Deshëm të ecim si të gjithë
Por lukunitë e zeza
Na i prenë udhët e shtigjeve
Deshën të na mbjellin frikën në shpirt
Por ja u mbollën rrapet e qëndresës

Mbi dhjetë dekada zgjati ecja e jonë
Për të mbërri në cak
Na u deshtë të derdhim shumë gjak
Na u deshtë
Të zgjohet forca jonë titanike

NUK I NDAVA SYTË NGA AJO

Për habinë time
Ëndrrat më dukeshin në qiell
Si balona të fryra
Të verdha
Ngjashëm me verdhëzën
Herë fluturonin nëpër dhomë
E herë unë fluturoja hapësirës

Por gjithsesi ëndrrat e mia
Ishin ëndrra të fryra
Balona të ngjyrosura
Me qindra lloje ngjyrash
Një ditë fluturoja mbi male
Kurse ditën tjetër
Sa të thella më dukeshin detet

Kurrë s'mund ta harroj çastin
Kur i pikturoja balonat në sytë e tu
Me të shtatë ngjyrat e ylberit
Aq e bukur dhe madhështore
Dukej nusja ime atë natë
Sa që kurrë më
Nuk i ndava sytë nga ajo

SONTE NDOSHTA NE TË GJITHË

Sonte ngjaj me trokun e kalit
Nëse e humbi vrapin
Te cili yll
Ta kërkoj fatin tim

Të lutem mos i harro degët e pemëve
Rrënjët aq shumë kërkojnë kujdes
Sa që frynë erërat në lagjen time
Vetëm kur bien gjethet në vjeshtë

Dikur nëpër odat tona
Dëgjonim deklamimet e bejtexhinjve
Vargjet e thurura për dashuri
Kurse sot foshnjat dashurojnë në ëndërr

Sonte ndoshta ne të gjithë
Do u ngjajmë kuajve të paçjerrë
Nëse nuk hingëllojmë
S'do të na i zë kjo dhomë fjalët tona

ASNJË YLL NUK DUKEJ NË QIELL

Sa herë që mërrolen retë
Nga foletë e mjegullave
Arratisen zogjtë e fëmijërisë
Asnjë yll nuk duket në qiell
Ashtu siç e shohim
Para lindjes së diellit

Ka kohë që kanë pushuar zjarret
Dëgjuam edhe zërin e ujit
Përjetuam eklipsin
Mu atë çast kur ylli polar
E ndiqte Arushën e Madhe
Nëpër hapësirën blu të kujtesës

Më kujtohet kur u shtangëm
Kur na zuri frika atë natë
I harruam kashelashat
Dhe parathëniet e gjetheve
Luadhet ishin aq të vogla
Sa çel e mbyllë sytë e kaluam ylberin

DETI SI NË NDONJË ËNDËRR

Dy pulëbardha të plagosura
Bisedojnë me velat e detit
Një copë shkume e bardhë
Shikonte fanarin e shkyçur

Askund asnjë dritë
Kishin vdekur edhe yjet
Qielli ishte aq i varfër
Sa që iu verbuan sytë

Nata pulëbardhat dhe deti
Me nostalgji shikonin molin
Peshkatarët si në ndonjë ëndërr
Dalëngadalë largohen nga brigjet

MË QUMËSHTIN E NGRIRË TË HËNËS

Nuk më kujtohet më
Se çfarë ngjau me stinët
Ka kohë që ka ikur pranvera
Vera asnjëherë nuk ishte këtu
Kurse vjeshta
Nuk di se si dukej atë çast

Përherë në mua ka qenë dimër
I njoh kallkanët
Kangjelet e burgut i krahasoj
Me dhëmbët e akullt të acarit
Si pasqyrat e thyera i njoh
Flokët e pakrehur të veriut

Më duket se u linda në dimër
Më mbështollën
Me mjegullën e mëngjesit
Për ta shur urinë time
Më kujtohet kur më mëkuan
Me qumështin e ngrirë të hënës

E PARA

Nuk di askush për gjërat
Athua vallë janë të parat
Ose të dytat në jetë

E para
Përherë është hunda
Pastaj
Vijnë me radhë gjymtyrët

Kurse prapanica
Te të gjitha gjallesat
Kurdoherë është e fundit

VETMIA

Kudo dhe në secilin hap
Njeriu është i vetmuar
I mat me kujdes hapat e erës
Dhe sërish
I duket vetja e vetmuar

Kah do dhe kudo që të shkoj
Vetmia e përcjell me xheloz
Pranë dhe brenda qivurit
Sërish është i vetmuar
Ky pra është njeriu

Është një pjesë e pandashme e vetmisë
Në dashurinë e vet
Edhe në egoizmin e sëmurë
Deri në vdekje
Është i vetmuar dhe i tillë përfundon

SHOH KALLINJ TË ZHVESHUR

Nëpër fushat tona
Shoh kallinj të zhveshur
Rrënjët nudo
I fshehin fytyrat nëpër hulli

Nën shëlgjishtat e djegura
Dikush i shembi foletë e lejlekëve
Shtreza e pikëlluar
Loton nëpër zgërbonjat e rrapeve

Nuk dihet më se në cilën stinë jemi
Kjo vjeshtë ose ky dimër
Me grushte të shtrënguar
Po ecin në drejtim të acarit

Përroi i vashave
I tëri është ngrirë nga trishtimi
Vetëm gurtë lakuriq
Me vështirësi i mbulojnë gjymtyrët

Nëpër fushat e mëllenjave
Asgjë përpos pendlave të rosave të egra
Kjo stinë asnjëse sivjet
S'dihet a është dimër ose vjeshtë e vonë

VETËM ACARI KA LEJE HYRJEJE NË KËTË DHOMË

Në mëhallën e poshtme
Në një shtëpi
Në vend të xhamave
Kanë vendosur copëra gazetash
Mbase as era nuk ka se ku të troket

Brenda mureve të ftohta
Fëmijët lozin me acarin e dimrit
Shumë rrallë hapen dyert gjysmë të thyera
Thonë se
Ftohti s'guxon të hyjë në dhomë

Të çarat e mureve janë mbushur
Me bajga lopësh
Njerëzit ngrohen me avullin e frymëmarrjes
Në një afishe shkruante
Ndalohej hyrja

Po kush troket në xhama gazetash
S'ka njeri që i hap këto porta
Të mbyllura nga brenda
Vetëm acari
Ka leje hyrjeje në këtë dhomë

Sa është larg pranvera nga kjo lagje
E sa afër dimri
Përbrenda dhomave romboide
Një duel i padëgjuar
Mes jetës dhe vdekjes së ndërgjegjes

E DI VENDIN KU MUND T'I GJEJ

Në këtë qytet pleqtë e lagjes
Sa ora ndryshojnë pamjen
Ose largohen përgjithmonë

Një ditë i shoh të këndellur
Kurse ditën tjetër
Ngjajnë me letrat e zverdhura

Sa herë i takoj në tregun e gjelbër
Kalojnë të kërrusur
Më duket se as nuk më njohin

Mbase po u dukem
Një njeri i huaj në lagjen e tyre
Më shikojnë me sy të çakërdisur

Nëse nuk i shoh në treg
E di vendin ku mund t'i gjej
Ngjitur nëpër shtylla telefoni

SA MË FORTË MBAMA DORËN

Ma jep dorën të lutem
Ja kështu më mbaj sa më fort
Po frikohem
Tepër kam frikë nga kjo heshtje

Shtrengoma si dikur
Paramendo se i ke tetëmbëdhjetë vjet
Ashtu pra edhe aq dukesh
Të lutem shtrengoma dorën sa më fort

Të thashë mos më lësho
Kam shumë frikë sonte prej të huajve
Dyqind vjet mbrëmë djajtë trokitën
Trokitën në derën time

U thashë se s'dua të shkoj me ta
Por ata as që donë të më dëgjojnë
Po të lus pra ty sonte
Mbama dorën sa më fortë

ECËM PËR TË MOS U NDALUR KURRË

Nga të gjitha zhurmët e mbrëmshme
Mbeti vetëm heshtja
Gjinkallat fluturuan që në mëngjes
Një zokth i plagosur
Mbeti si përmendore në stuhi

Nuk di athua vallë ishte natë
Ose ishte ajo kohë asnjënëse
E cila
Me një operacion plastik
Kishte ndryshuar gjininë e saj
Dikush i huaj në kurth e zuri gjinkallën

Pas një turbullire të kohës
Më duket se u çmendën kalorësit e rrufeve
Mjegullat u ulën këmbëkryq
Dhe ja nisën një kënge malësorçe
Sa që i zgjuan të gjitha këndesat e qytetit

Mbi njëmijë vjet
Nuk mejtën zërat e trilluara të zhurmave
Dhe po aq vite
Ecëm shtigjeve të heshtjes
Ecëm për të mos u ndalur kurrë

Prishtinë, 3 janar 2016

Cikli i tretë

U pamë për të parën herë

PATAT E EGRA S'DUKESHIN ASKUND

Sonte i pikturova të gjitha yjet
Në flokët e tua të thinjura
I lidha kujtimet
Nga ëndrrat e mia të shthurura
Fluturuan zogjtë e kaltër të qiellit

Ti ishe po ajo nuse përrallash
Krenare
Siç mund të jetë vetëm krenaria
Mes tingujve të qemanes
I kërkoje dromcat e fëmijërisë
I kërkoje sandalet e tua të kuqe

Atë natë të lume
Daullet nuk pushuan njëmijë vjet
S'pushuan as fluturimet e lejlekëve
Patat e egra s'dukeshin askund
Kurse ishte koha për kthimin e tyre
Ndërsa kjo ditë
Qenka pranvera e jonë e parë

THAMË SE NUK KA MËNGJES NESËR

Asnjëherë nuk kuptuam
Athua vallë ishte fundi
Ose fillimi i një serenate
Por gjithsesi
Kalldrëmet e lagjes
Kurrë nuk i ndalën
Frymëmarrjet e lirikave

Puhia atë natë si në ëndërr
I ledhatonte djersitjet e mureve
Frymëmarrja i ngjante çmendurisë
Herë shpejtohej
E herë ndalej
Thua se ishte fundi i një tregimi

Asnjëri prej nesh
S'donte të përfundoj nata
Thamë se nuk ka mëngjes nesër
As një tjetër nesër s'do të ketë
Nëpër të çarat e mureve të djersitur
Dielli sapo i kishte lëshuar rrezet

PËR DITËLINDJEN TËNDE

Për çdo mëngjes dhe mbrëmje
I end ëndrrat
Sa shumë i ngjan Penelopës
Këmisha e jote e bardhë
Është thurur
Nga flokët e mëndafshta të hënës

Një ditë këndon si sirenat e detit
Kurse ditën tjetër
Ua kalon edhe zanave të malit
Sa shumë kam mall
Sa shumë po më mungon
Këngën e saj e blertë

Për çdo ditë me një kupë vere
Në dorë
Ulem nën hijen e blirit
Zëri i saj prej engjëlli
Mi shëron
Mi shëron të gjitha plagët

Ju nuk dëgjoni
Askush nuk është në gjendje
T'i dëgjoj këngët e saja
Ajo akoma këndon mbi dallgët e shpirtit
Këndon si mjellma e bardhë
Serenatat më të bukura të dashurisë

U PAMË PËR HERË TË PARË

Asnjëherë s'renda kot deri te ty
Unë isha plagë
Kurse ti melhem për dhembjen time
I shikoja duart e tua
Më dukeshin sytha trëndafilash

Sa herë që më zinte etja
Çmallesha me fotografitë e tua
Unë i zgjatja duart kah ti
Kurse shikimet e tua nga korniza
Depërtonin në mua si shigjeta të zjarrra

Të kujtohet që s'të thashë të dua
Mbase as nuk ishte nevoja e fjalëve
Aq të bindshme ishin shikimet
Sa që në horizont
Dallohej qartë silueta e dashurisë

Kurrë nuk kuptuam se sa vite kaluan
As që na shkoi ndërmend t'i numërojmë
Në çdo kohë e kaluara na dukej e sotmja
Më kujtohet si sot ia mëngjes
Kur u pamë para gjysmë dekade

Kur unë i zgjata duart
I zgjata përtej mjegullave
Ti veç i kishe të shtrira shikimet
U takuam diku në adoleshencën e hershme
U pamë për herë të parë
Pas dyzetë e tetë vjetëve në kujtesën tonë

NJË BOSHLLËK I PADËGJUAR

Njerëzit me shikime të zbrazëta
Kalojnë tej përtej vetvetes
Lëvizin si somnambulët
Çdo gjë u duket e boshatisur
Vetëm egoja e tyre
Ngjanë me kreshtën e këndesit të sëmurë

Në të shumtën e rasteve
S'janë në gjendje t'i kuptojnë lëvizjet
As frymëmarrjen e vetvetes
Aq shumë vuajnë nga egoizmi
Sa që janë në gjendje
Në çdo kohë ta urrejnë vetveten

Një boshllëk i padëgjuar
Për çdo mëngjes troket në dritare
E cila kurrë nuk hapet
Bredh rrugëve koha e humbur
Kalamendet sokakëve mendja e njeriut
E cila është mbyllur para çdo lindjeje

VETËM TI MË THUAJ

Çfarë të të dhuroj në këto çaste
E vogël është bota
Shumë më e vogël se mendimi im për ty
Nëse mjafton merri si dhuratë
Të dy sytë e mi

Merre e dashur edhe zemrën time
Ç'më duhet jeta
Kur ti më mungon edhe në ëndërr
Ti je ylli im rrëfyes
Frymëmarria ime kur më zënë makthet

Më thuaj pra çfarë dëshiron në këto çaste
Edhe lulet e Parajsës nëse ekzistojnë
Do i shtrojë
Nën këmbët e tua moj sorkadhe
Mjafton vetëm një lëvizje dore

Më thuaj pra sa vlen qeshja e jote
Që t'i zbres të gjitha yjet
Mbi flokët e mëndafshita të erës
Vetëm ti më thuaj
Që të shndërrohem në fjalën dhe urdhrin tënd

FOL PRA TË LUTEM

Pak sa pak më duhet sonte
Që t'i preki zërat e lumturisë
Kjo serenatë që dëgjohet
Mbase qenka
Nga koha e adoleshencës

Më thuaj pra një fjalë
Që unë t'i përngjaj njeriut
Sa pak më duhet sonte
T'i preki
Ato maja të paprekura të dashurisë

Për kë po e ruan heshtjen
Fol pra të lutem
Nëse dëshiron të vrasësh dikë
Më vrit mua
Me zërin tënd kumbues
Vetëm mos hesht si përmendoret antike

MI FALE EDHE DIZGJINËT E ARGJENDTË

Njëqind kalorës të gjelbër
Ishin këtu para meje
Secili prej tyre
Të gjuajti me nga një mollë të artë

Atë çast ti ishe alfa dhe omega
S'kishe kohë për të humbur
Mbase kishe vendosur
Të më presësh vetëm mua

Dyqind kalorës
Nuk ia dolën ta shalojnë hënën
Nuk di si ndodhi
Por ti mi afrove mëgojëzat

Mi fale edhe dizgjinët e argjendtë
Aq shumë vrapuam atë natë
Sa që edhe pas njëqind vjetëve
S'mund ta ndalim galopin furtunës

NUK LËMË YLL PA KALËRUAR

Sa herë që shikonim galaktikën
Se si shkisnin yjet
Jorgani befasisht
Na ikte prej shpatullave
I lutnim këndesat
Mos ta zgjojnë kurrë mëngjesin

Me frerë të çeliktë të dashurisë
Frenonim hënën
Të mos bëjë asnjë hap
Deri vonë
Kohën e ndalnim mbi çatinë tonë
S'lejonim
Asnjë lejlek të fluturoj

Nuk lëmë yll pa kalëruar
Të gjitha luadhet e dynjasë
I kishim në pëllëmbë
E mblodhëm nektarin
E tërë botës
I ushqyem zogjtë
Me eliksirin e lirikave tona

TË LUTEM MOS MË PREK

Sonte do të doja të t'i ofroj ëndrrat e mia
Po ashtu edhe zhgëndrrat
E të gjitha yjeve të dashuruar
Mjegullat e përgjumura
T'i zgjoj në flokët e tua të mëndafshta

Sterrën ta shndërroj në dritë
Kurse dritën
Ta mbaj gjallë me qindra shekuj
Ashtu siç i mbajmë kujtimet
Në sytë e kaltra të imagjinatës

Po të them do të doja të jem hija e jote
Kur hëna lëshohet pingul
Mbi flokët e tua të sedefa
Dhe butësisht si pendla e mjellmës
Të fundosem në ëndrrat e tua

Të lutem mos më prek
Mos ja prish bukurin madhështore
Të kësaj qetësie
Më lërë edhe pak
Të qëndroj si hije peme
Mbi shtatin e brishtë të hënës

NGJAJNË ME TËRBIMIN E DALLGËVE

Me shikimet e tua lozonjare
Tejpërtej e shpon gurin
Vetëm në dhëmbët e tua të sedefta
Mund ta dalloj bardhësinë e dëborës

Si llambadarët e yjeve
Herë kyçen e herë shkyçen
Sytë e tu të gështenjta
Që nga largësia ngjajnë me liqene malesh

Asnjë thellësi deti ose oqeani
Nuk mund të krahasohet
Me thellësinë e shikimeve të tua
Nga këtu duken si dete të pafundme

Sa herë që i shikoj bebëzat duke lotuar
Ngjajnë me tërbimin e dallgëve
Kurse në mua zgjohet një mall
Që asnjë dallgë ose oqean s'mund ta shuaj

Prishtinë, 4 janar 2016

SA SHUMË U NGJAJNË STINËVE

Sa shumë vonë kuptova
Ngjashmërinë e grave
Me stinët
Në mbrëmje duken pranverë
Kurse në mëngjes
Zgjohen të mërrolura si dimri

Dikur kah mesdita
Për mrekulli
Ngjajnë me bukurinë e verës
Më pastaj pas disa orëve
Duken si vjeshta me shira të tërbuara
Sa që asnjë ulluk
Nuk është në gjendje t'i zë

Sa shumë u ngjajnë stinëve
Dhe ditëve të diela
Me teket
Dhe nazet e tyre të shfrenuara
Sa që janë në gjendje
Që në çdo kohë
Të shndërrohen në cilën do qoftë stinë

POR GJITHSESI KJO KOHË ASNJANËSE

Sytë e saj si iluzion
Shikojnë pasqyrën konvekse
Nga korniza si ujëvara e kristaltë
Pikojnë djersët e ditës

Ajo dhe pasqyra qeshin
Nuk i ndalin të qeshurat as gjethet
Që me një vetëdije të paparë
Ndjejnë ndryshimin e stinës

Një gjinkallë e vetmuar
Kërcen prej një dege në tjetrën
Gjethet krahasohen me iluzionin
Në kurorën e blinit plak puthen dy zogj

Më duket se është mbrëmje
Ose ndoshta mëngjesi i hershëm
Por gjithsesi kjo kohë asnjënëse
Përqafon iluzionin e pasqyrës

SI NJË FËMIJË I BRAKTISUR

Pranë ëndrrës sime
Flenë gjethet e fishkura të stinës
Ajo i shtrinë duart kah hëna
Yjet çmendurisht xhelozojnë

Ky iluzion gjethesh
Zgjon dhembjen e çdo peme
Nën pjergullën e pjekur
I ka zënë gjumi gjinkallat

Vjeshta parakalon rrugëve
Si një grua krenare
Parakalon kujtesa me qindra iluzione
Sa pak kohë paska mbetur deri në mbrëmje

Diku nën ballkonin e një shtëpie
S'pushon vaji i kitarës
Si një fëmijë i braktisur
Qante ajo te një faltore e harruar

A MUND TË JETË KËSHTU VDEKJA

Sa e sa herë të kam thënë
Kam përsëritur si papagall
Mos mendo për vdekjen
Sepse ajo nuk ekziston

Njerëzit nuk vdesin asnjëherë
Prej një gjendjeje si iluzioni
Kalojnë në një gjendje tjetër
Por gjithsesi dashurojnë dritën

Shiko fotografinë e gjyshes sime
Dhe më thuaj
A mund të jetë kështu vdekja
Kaq e bukur dhe krenare

Të kam thënë edhe më herët
Se vdekja nuk ekziston
Ekzistojnë njerëzit që domosdo
Një ditë kalojnë në banesën e amshimit

TË KUJTOHET KUR MË THA HESHT

Ditë përditë shikoj zbrazëtirën
I kërkoj prekjet e tua
Në vrazhdësinë e lëkurës sime
Askund zëri yt
Më duket se qenka rritur largësia

Kësaj nuk mund t'i them ëndërr
Sepse unë kurrë nuk ëndërroj
Ti nuk je iluzion
Por një qenie që ekziston
Dhe jeton në hapësirat e imazheve

Të lutem zgjatmi duart
Preke heshtjen e natës së përgjumur
Sa qenkan të largëta shikimet
Sa që po më duket vetvetja
Si një karikaturë në miniaturë

Të kujtohet kur më tha hesht
Unë s'kuptova asgjë
I tëri isha shndërrua në heshtje
Nuk më mbeti asgjë atë çast
Përpos të këlthas deri në kupë të qiellit

NGA CILADO ANË QË FRYNTE ERA

Me qindra herë desha të iki
Të largohem si hija
Prej vetvetes
Por ishte e pamundur
Tepër e pamundur

Kudo që shkova
Një hije e murrme
Përherë ishte pranë meje
Nuk la shteg pa ma zënë rrugën

Nga cilado anë frynte era
Me merrte me vete
Hija ime e pashmangshme

Prishtinë, 5 janar 2016

SHËNIME PËR AUTORIN

Adem Zaplluzha u lind më 1 shkurt 1943 në Prizren. Shkollën fillore dhe të mesme i kreu në vendlindje, ndërsa Akademinë Pedagogjike në Prishtinë. Një kohë punoi si mësues nëpër fshatrat Studençan të Therandës (ish Suharekës) dhe Hoça e Qytetit, afër Prizrenit. Ndërkohë punësohet si përkthyes në Korporatën Energjetike të Kosovës. Me shkrime filloi të merret kryesisht me poezi që nga mosha e fëmijërisë. Rugën letrare e nisi me vjershën e parë për fëmijë të cilën e botoi në revistën “Pionieri”, më 1957. Si i punësuar në Korporatën Energjetike të Kosovës bashkë me shokët e punës dhe pendës themeloi grupin letrar “Lulëkuqet e Kosovës”. Në kuadër të punës së këtij grupi letrar qe botuar përmbledhja “Ngjyra e kohës”, në të cilën u përfshi një numër i konsideruar i poezive të tij. Krahas krijimeve të publikuara në revistat për fëmijë, botoi edhe një serë shkrimesh nëpër gazetatat e kohës që dilnin në Prishtinë dhe Shkup. Është anëtar i Lidhjes së shkrimtarëve të Kosovës, prezent në disa antologji dhe në librin Kosova letrare të poeteshës Monica Muresha Është prezantuar në Leksikonin e Shkrimtarëve Shqiptarë 1501-1990, nga Hasan Hasani, në Leksikonin Shkrimtarët Shqiptarë për fëmijë 1872 - 1995 nga Odhise K. Grillo, si dhe në librin Portrete Shkrimtarësh nga Demir Behluli, Prishtinë, 2002. Në maj të vitit 2013 Klubi i Artistëve dhe i shkrimtarëve të Durrësit ia ndau çmimin e karrierës për kontributin e dhënë në letrat shqipe. Jeton dhe krijon në Prishtinë.

BOTIME TË AUTORIT

1. “Puthje”, poezi, “Rilindja”, Prishtinë, 1974.
2. “Ecjet e viteve të mëdha”, poezi, “Jeta e Re”, Prishtinë 1995.
3. “Çamarrokët e Thepores”, poezi për fëmijë, “Shkëndija”, Prishtinë 1996.
4. “Muret”, poezi, “Jeta e Re”, Prishtinë, 1997.
5. “Morfologjia e dhembjes”, poezi, “Faik Konica”, Prishtinë, 2000
6. “Ai vjen nesër”, poezi, Qendra e Kulturës, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2007
7. “Letër nga mërgimi”, poezi, Klubi letrar “Fahri Fazliu” Kastriot, 2007
8. “Letër nga mërgimi 2 “ poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”, Kastriot 2007
9. “Udhëendarja”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2008
10. “Thirrje e gjakut”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu” Kastriot 2008
11. “Asgjë sikur molla”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2009.
12. “Vesa në lotin tim”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar “Fahri Fazliu”, 2009,
13. “Puthja e gozhduar”, poezi, “Qendra e Kulturës”, Klubi letrar, “Fahri Fazliu”, Kastriot, 2009.
14. “Kashelasha në vargje”, poezi për fëmijë,” Qendra e kulturës, Kastriot, 2009.
15. “Pema e bekuar”, E përkthyer, Rumani, 2010.

16. "Bajraktarët e vatanit", poezi satirike, Klubi letrar, "Fahri Fazliu" Kastriot, 2010.
17. "Hijet e ndryshkura", poezi,"Qendra e kulturës", Kastriot,2010.
- 18."Stuhi në Kutulishte", poezi,"Qendra e kulturës", Kastriot,2010.
19. "Posa ikte nata", poezi, "Qendra e kulturës ", Kastriot,2010.
20. "Loja e myshqeve", poezi,"Qendra e kulturës", Kastriot,2010.
21. "Lumëbardhi dhe gjëma", poezi,"Qendra e kulturës",Kastriot, 2010
22. "Metafora e heshtjes", poezi, "Qendra e kulturës",Kastriot, 2010
23. "Hyji në Prekaz", poezi,"Qendra e Kulturës", Kastriot,2010.
24. "Sinorët e hinores", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot 2010
25. "Don Kishoti dhe Rosinanti", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot, 2010
- 26."Zjarri i dashurisë", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2010
27. "Kur likenet vallëzojnë", poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2010
28. "Ditari në vargje", poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2010
29. "Tingujt që nuk përfundojnë", poezi, Shoqata e shkrimtarëve –Kastriot, 2010.
30. "Shtegu i mallit", poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2010
31. "Korniza e thyer",Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, -Kastriot, 2010

32. “Zgjimi i gjëmës”, Poezi, Shoqata e Shkrimtareve-Kastriot, 2010
33. “Vallja mistike”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2010
34. ”Merre kodin”, Poezi për fëmijë, Shoqata e shkrimtarëve Kastriot, 2011
35. “ Letër atdheut” poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2011
36. “ Tejudkshmëria e shiut”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2011
37. “ Përtej teje”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2011
38. “Sa afër e sa larg” , poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2011
39. “Vallja e zanoreve”, Poezi , Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2011
40. “Ikja e eshtrave”, Poezi për të rritur, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2011
- 41.”Kalorësit e mjegullave”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot, 2012
42. “Hingëllimat e shiut”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot 2012
43. “Kur pemët i ndërrojnë këmbishët”. Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
44. “Mirëmëngjes Imzot”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve – Kastriot, 2012
45. “Kafshimi i mikut”, Poezi satirike, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
46. “Atje tej maleve”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve , Kastriot-2012
47. “Heshtja që del në shesh,” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, Kastriot -2012

48. “Portat e shpresës”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve, Kastriot-2012
49. “Në dhomën time gjysmë të errët”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
50. “Kinse Lojë Shahu”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
51. “ Për çdo dekadë nga një baladë “, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot, 2012
52. “Fusha e mëllenjave”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve- Kastriot, 2012
53. “E kujt është kjo vetmi”, Poezi, Shoqate e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
54. “Mos pyet për adresën e lumit”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot, 2012
55. “ Stoli në parkun vjetër” Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
56. “Urori i stralltë”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve –Kastriot, 2012
57. “Po të mos ishte fjala”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve- Kastriot,2012
58. “Thyerja e urave”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve –Kastriot, 2012
59. “ Trokëllimat në gjumin e dallgëve”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot, 2012
60. “ Në flokët e dëborës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
61. “Një grusht nostalgji”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
62. “ Kur filluan të flasin njerëzit”, poezi, Shoqata e shkrimtarëve- Kastriot, 2012
63. “Kur stinët kapërcejnë fshehurazi”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot,2012

64. “ Lisi në rrënjët e veta” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot 2012
65. “Eca ecëm dhe do ecim”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve – Kastriot, 2012
66. “Fëmijët e erës”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve-Kastriot 2012
67. “ Çast në fund të stinës”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot-2012
68. “Si të flas me drurët”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
69. “ Më pëlqejnë mendimet e tua”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot , 2012
70. ”Andej dhe këndej kohës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve- Kastriot , 2012
71. “Zëri i heshtjes”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
72. “Kush i lexoi letrat prej erës”, poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012
73. “ Fluturimi i korbave në netët pa hënë”, prozë poetike, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
74. “Koha e ime dhe koha e jote”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot , 2012
- 75.” Diku te një baladë”, Poezi, Shoqate e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
76. “ Sonte çdo gjë po i përngjan lotëve”,Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve –Kastriot, 2012
- 77 “ Ky def prej hëne”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-Kastriot, 2012

- 78.“Pyesni zogjtë në ikje ”,Poezi , Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”- Kastriot 2013

- 79 “ Fërfërimë gjethesh”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot- 2013
80. “Refrene yjesh”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2013
81. “Te delta e mjellmave”, Poezi, Shtëpia botuese “Fahri Fazliu”, Kastriot- 2013
- 82.“Rinjohja”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2013
- 83.“Diku në fund të një fillimi”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2013
- 84.“Mëkati i hijes”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-“Fahri Fazliu”Kastriot, 2013
- 85.“Një zog prej uji”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”- Kastriot,2013
- 86.”Asnjë fjalë nuk frymon”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014-
- 87.”Daullet e një nate”, Poezi, Shoqata e shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot 2014
- 88.”Sytë e gurtë të erës”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
- 89.”Kur dehen perënditë” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot -2014
90. “Fjetëm njëqind shekuj” Prozë poetike, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot ,2014
- 91.”Krakëllimat e natës”,Poezi, Shoqata e shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot, 2014
92. “Ndjekësit e enigmave”, Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve “Fahri Fazliu”-Kastriot -2014
93. “Atdheu i paçmuar”Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve-“ Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014

94. "Psalm i harruar ", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu" Kastriot 2014
95. "Për kë po bie moj kambanë", Poezi Shoqata e Shkrimtarëve "Fahri Fazliu"-Kastriot, 2014
96. "Mbi flokët e ullukëve", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve "Fahri Fazliu" Kastriot 2014
97. "Menatë vijnë lejlekë", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve "Fahri Fazliu" Kastriot 2014
98. "Loti i gotës së dehur" , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve "Fahri Fazliu" Kastriot 2014
99. " Stina asnjansë" , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve "Fahri Fazliu" Kastriot 2014
100. "Dëneste bashkë me erën" Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve "Fahri Fazliu" Kastriot 2014
101. "Druri i pikëlluar", Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014
102. " Një grusht dashuri" , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014
103. "Lëreni zërin tim" , poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014
104. "Shi në qytetin tim" , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014
105. . "Si trenat e verbër " , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014
106. "Zjarri i malli tim " , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014
- 107 . "Kur teshtinë era " , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014
108. "Mbi shpirtin e erës pagane " , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, "Fahri Fazliu"- Kastriot, 2014

109. “Nëpër gjymtyrët e mjegullave ” , Poezi, Shoqata e Shkrimtarëve, “Fahri Fazliu”- Kastriot, 2014
- 110”Ajo nuk erdhi sonte” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”- Prishtinë, 2015
111. “Një hënë e zhveshur”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”– Prishtinë, 2015
112. “Nëpër plasaritjet e mureve”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND”– Prishtinë, 2015
113. “Mes telave gjembor ”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
114. “Të vizatosh një zog në mur”, Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
- 115.” Nuk flenë as kuajt e dehur” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
- 116”Fluturojnë zogjtë e verbër ” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
117. “Një shi prej bryme” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
118. “Në prehrin e pemëve” Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
119. “Zëri i largët i shiut ” , Poezi Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
120. “Yjet e ngrira të kujtesës ” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015
121. “ Thirrmat e hijeve” , Poezi, Shtëpia Botuese”TREND” – Prishtinë, 2015
122. “Dritaret e verbëta ” , Poezi, Shtëpia Botuese”TREND” – Prishtinë, 2015
- 123 . “Përtej portave të mbyllura” , Poezi, Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2015

124. “Malli i etjes” Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND” – Prishtinë, 2016
125. “Kur qajnë pemët ”, Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
126. “Të dielave në qytetin tim ” Poezi, Shtëpia
Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
127. “ Nëpër brigjet e kujtesës”Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
128. “Rrugës qante një stërqok” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
129. “Kali im prej bore” , Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND” – Prishtinë, 2016
130. “Përballë hijes së mollës ” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
131. “Jehu i zërave” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
132. “Në kujtesën e pemëve ” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
133. “Më mirë një gjysmë ëndrrë ” , Poezi, Shtëpia
Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
134. “Një dry prej dylli ” Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND” – Prishtinë, 2016
135. “ Në anën tjetër të mendjes” , Poezi, Shtëpia
Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
136. “Sa shumë ethe pat dimri sivjet ” ,
Poezi,Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
137. “Enigmat e kashelashave ” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016
138. “Nuk i them uinë dot kësaj liri” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND” – Prishtinë, 2016
139. “Fluturat prej letre ” , Poezi,
Shtëpia Botuese “TREND “– Prishtinë, 2016

140. “Fluturimi i gjinkallës ”Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND “– Prishtinë, 2016

141. “Kumritë prej deltine” Poezi, Shtëpia Botuese
“TREND” - Prishtinë

PËRMBAJTJA:

Cikli i parë

Kumritë prej deltime 15

Brenda dhomës dëgjohej lehja e natës	17
Çfarë të bëjë me duart e tua	18
Përreth tavolinave të dehura	19
Një kohë e vrarë sillet vërdallë	21
Kalojnë me fytyra të shëmtuara	23
Emri i cilit gur nga këto varre	24
Nëpër rrugë shoh njerëz	26
Dimri sivjet ka një tjetër pamje	27
E herë u ngjajnë meteorëve	28
I tillë ishe gjithmonë	29
Shpirti i balsamosur i erës	30
Atdheu im herë i ngjante kumrisë	31
Mbrëmja atë natë ishte lajkatare	32
Dëgjonim edhe mjaullimat e maceve	33
Ngjashëm me lajmëtarët e errësirës	34
Pasqyra e thyer në qindra cifla	35
Lutej për kthimin e anijeve	36
Kumritë prej deltime	37
Përmendoret duken të ngrohta	38
Një mizë e mërzitshme	39
Erdhën edhe disa stinë të tjera	40
Ishte pa shije dhe formë	41
Një këndes i egër mbi tra	42

Cikli i dytë

Deri në fitore ecëm vertikalisht	43
Gjumin e kujt mund ta shqetësojnë	45
Në lotin e Lumëbardhit	47
Kurrë nuk mund të harroj	48
Sa na dukeshin qesharake	49
Për besëtytnitë tona pagane	50
Kur i tërë fshati flinte	51
Për t'i ndezur zjarret	52
Kurse për të vdekurit	53
Deri në fitore ecëm vertikalisht	54
Ky jorgan po i ngjan një harte	55
Gjërat që bredhin rrugëve	56
Mbisundon hapësirën e zbrazët	57
As zëri i dheut s' dëgjohet	58
1.	58
2.	59
3.	60
4.	61
5.	62
6.	63
7.	64
Në ballë u printe i madhi Adem	65
Nëpër qytet vallëzojnë	66
Dyndjet e zogjve shtegtarë	67
Na u deshtë të zgjohet forca e jonë titanike	68
Nuk i ndave sytë nga ajo	69
Sonte ndoshta ne të gjithë	70
Asnjë yll nuk dukej në qiell	71
Deti si në ndonjë ëndërr	72

Me qumështin e ngrirë të hënës	73
E para	74
Vetmia	75
Shoh kallinj të zhveshur	76
Vetëm acari ka leje hyrjeje në këtë dhomë	77
E di vendin ku mund t'i gjej	79
Sa më fortë mbama dorën	80
Ecëm për të mos u ndalur kurrë	81

Cikli i tretë

U pamë për të parën herë	83
---------------------------------------	-----------

Patat e egra s'dukeshin askund	85
Thamë se nuk ka mëngjes nesër	86
Ulesha nën hijen e blirit	87
U pamë për herë të parë	89
Një boshllëk i padëgjuar	91
Vetëm ti më thuaj	92
Fol pra të lutem	93
Mi fale edhe dizgjinët e argjendtë	94
Nuk lëmë yll pa kalëruar	95
Të lutem mos më prek	96
Ngjajnë me tërbimin e dallgëve	97
Sa shumë u ngjajnë stinëve	98
Por gjithsesi kjo kohë asnjansë	99
Si një fillim i braktisur	100
A mund të jetë kështu vdekja	101
Të kujtohet kur më tha heshtë	102
Nga cilado anë që frynte era	103

Katalogimi në botim – (CIP)

Biblioteka Kombëtare e Kosovës “Pjetër Bogdani”

821.18-1

Zaplluzha, Adem

Kumritë prej deltine / Adem Zaplluzha. – Prishtinë :
“Trend”, 2016. – 120 f. ; 21 cm. -

ISBN 978-9951-694-43-8